

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 140. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. június 20.

Magyarország és a külföld.

(K. Ö.) Az Amerikai Egyesült Államokból mintegy 120 állami kiküldött tartózkodott nemrégiben Magyarországon, hogy itt legelső sorban szövetkezeti életünket tanulmányozza. Tehát mégis van valami Magyarországon, amit megnézni érdemes dolog. Gazdasági életünk természetes fejlődésében a szövetkezeti élet az, mely hatalmas léptekben törtet elő. Hogy csak a nagyobb szövetkezeti központokat említsük, itt van az Országos Központi Hitel-szövetkezet a maga 2200 szövetkezetével és óriási tőkerejével, a Hangya, melyhez 1195 fogyasztási szövetkezet csatlakozott és mely 28 millió korona forgalmat bonyolít le, a Keresztény Szövetkezetek Központja, melyhez 274 fogyasztási szövetkezet csatlakozott, a mely 3 és fél millió korona áruforgalmat bonyolít le, az államvasutak fogyasztási szövetkezete, melynek 17 ezer tagja van és mely közel 5 millió korona forgalmat csinál, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, mely 20 millió áruforgalmat csinál, a tejszövetkezetek, melyek 10 millió koronát juttatnak tagjaiknak, a Gazdák Biztosító Szövetkezete, mely 938 millió korona értéket biztosít és mely fenállása óta 16 millió korona kárt fizetett ki. Ha még rámutatunk az állatbiztosító szövetkezetekre, melyek már is 600-ra szaporodtak és 17 millió értéket biztosítanak, úgy kb. rámutatunk azokra a szövetkezeti alkotásokra, melyek a külföld figyelmét méltán kiérdemlik.

A külföld egyébként már éveken ezelőtt is érdeklődött szövetkezeti életünk iránt. Guesoff Bulgáriá-

ból, Haas és Dada Németországból, Svend Högsbró Dániából, Borodawszky Oroszországból, Desjardin Kanadából, Nisigaki Japánból és Gourlay Indiából tanulmányozták a magyar szövetkezeti életet, hogy az itt tapasztaltakat otthonukban felhasználhassák. Az osztrákok és az olaszok Luzatti idejében a hitelszövetkezeti központok megalakításánál az 1898. évi XXIII. tc. alapján megalakult központi hitelszövetkezetünket vették mintául.

Sokat ártottak szövetkezeti mozgalmunkban azok az alakulások, melyek a szövetkezeti elnevezéssel csak visszaéltek, mert valójában nem voltak egyebek, mint részvénytársasági alapon alakult uzsorabankok. Oly szembetűnők voltak a leginkább koronaszövetkezetek elnevezése alatt ismert alakulások visszaélései, hogy különleges birói gyakorlatot provokáltak. Ezek a hamis szövetkezeti alakulások azonban lassan el fognak tűnedezni a föld színéről, különösen az új szövetkezeti adótörvény életbeléptetésével, mely a szövetkezeteket arra utalja, hogy valamely államilag elismert központhoz csatlakozzanak. Ezek a központok azonban csakis altruista alapon működő szövetkezeteket fogadnak kebelökbe. A csatlakozás előnye adókedvezmény.

Magyarország csakis földművelése és szövetkezeti élete révén volt képes a külföld figyelmét magára irányítani.

A szövetkezeti élet is a maga extensivitásában a földművelő Magyarország boldogulásán fáradozik. Azt kell tehát védelmeznünk, ami van, a földművelést. Az ipart és kereskedelmet, ami nincs, azt meg

kell szereznünk, de nem a földművelés rovására, hanem annak fejlesztésével, hogy hatalmas erőforrása legyen az ipar és kereskedelemnek. Azért nem értjük az ipari és kereskedelmi érdekeltségeket, melyek mostanában szokatlan vehemenciával támadnak neki az agrárvámvédelemnek. Holott beláthatnák, hogy egyetlen és megbízható fegyverbarátjuk a mezőgazdaság. A legújabb példa erre a magyar ágyugyár.

Az iparosok kifogásolják, hogy az ágyugyár olyasmit is fog gyártani, ami a magánipar termelési érdekkörét sérti. A kereskedelmi miniszter, tehát legfőbb protektoruk azt mondja, ha az iparosok ehhez ragaszkodnak, akkor egyáltalában nem lehet a magyar ágyugyárat megcsinálni. Mi méltányosabbak vagyunk az iparosok iránt és azt mondjuk, meglehet csinálni az ágyugyárat is, meg a magán ipar érdekeit is ki lehet elégíteni, csak nem kell Skodáéknak oly temérdek kedvezményt biztosítani, mint amennyit a törvényjavaslat biztosít.

Az amerikaiak magyarországi tanulmányutja dicsőségére válik azoknak, kik a magyar szövetkezeti ügyet megalapozták és fejlesztésében részt vesznek.

A titkos hadügyi rendelet.

Budapest, jun. 19.

Hazai honvédelmi miniszter ma határozottan kijelentette, hogy a hadlétszám felemelése eddig egyáltalán nem történt meg. Egynéhány póttartalékost nem bocsátottak haza, azonban a kiadott titkos rendelet nem erre vonatkozott.

Olcsó Nyári Keztyük Fehér János

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhethők be

keztyüs Bémer-téri üzletében.

TELEFON 419.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 19.

A képviselőház ma általánosságban és részleteiben tárgyalta a királyság védelméről szóló törvényjavaslatot. A javaslat dolgában Balogh Jenő igazságügyminiszter hosszabb beszédet mondott, amely után a képviselők közül sokan üdvözölték. Később pedig Héderváry és Tisza nyilatkoztak a külügyi helyzetről.

A Ház ülését Beöthy Pál elnök fél tizenegy órakor nyitotta meg. Bejelentette, hogy az összeférhetlenségi bizottság kisorsolt tagjai közül Bánffy Miklós gróf és Szentiványi Gyula igazolta elmaradását. Károlyi Mihály gróf, Bernáth Béla, Apponyi Albert gróf, Nehrebeczky György, Batthyány Tivadar gróf, Simonyi-Semadam Sándor és Sághy Gyula azonban felszólítás után sem jelentkeztek az eskütételre.

A királyság védelme.

Hegedüs Kálmán, az igazságügyi bizottság előadója ismertette a királyság intézményének védelméről szóló javaslatot. Rámutatott a köztársasági agitáció tulsáira és veszedelmeire s hangoztatta, hogy a mai destruktív viszonyok között a királyság intézménye az egyetlen összefogó kapocs a nemzet életében, ennek rombolását tehát nem lehet megvárni. A javaslatot elfogadásra ajánlja.

Balogh Jenő igazságügyminiszter: Mikor a javaslatot a Ház elé terjesztette, már hangoztatta, hogy nem tulajdonít jelentőséget egy kis radikális csoport mozgalmának. A kormányra tehát nem lehet azt mondani, hogy vészharangot kongat ok nélkül, mikor tulozza a veszedelem nagyságát. A kormány nem várhatott tovább a javaslat betérjesztésével. Jól tudja ugyan, hogy ha husz millió

magyar emberből akad egy vidéki városban nyolevan ember, akik összegyűlnek s étkezés közben valami sajtóságos propagandát üznek, ez nem tulságos veszedelmes dolog a királyságra nézve. Azokat a naiv tömegeket, azonban, melyek ez agitáció hatása alá kerülhetnek, meg kell védeni ettől a lehetőségtől. Az ellenzék egyik része Szibériával és a korbáccsal kapcsolatosan emlegette, hogy a javaslat tulzó intézkedéseket tartalmaz. Együttal azt is állította, hogy a kormány önző érdekből a trón tekintélye mögé buvik, hogy a maga cselekedeteit fedezhesse. Erre a támadásra csak annyit válaszol, hogy a javaslat államfőház büntetést szab a vétségere: ezt pedig csak nem lehet Szibériával párhuzamba vonni. A kiegyezés óta a magyar kormányok nem most kerülnek először abba a helyzetbe, hogy ilyen természetű mozgalommal szemben állást foglaljanak. Mindjárt a kiegyezés után az országban ugynevezett demokrata körök mozgalmat indítottak, a melynek célja a negyvennyolecadiki alkotmány visszaállítása és a hatvanhetes kiegyezés megsemmisítése volt. Ebben az időben az első felelős kormány, amelynek Andrassy Gyula is tagja volt, egy miniszteri tanácskozásban határozatot hozott, amellyel megtiltotta a demokrata körök működését. Ezt az intézkedést annakidejében Deák Ferenc is helyeselte. Ha tehát az első felelős magyar kormány egy ilyen nem is köztársasági mozgalommal szemben akcióra lépett, akkor a mostani királyságellenes mozgalommal szemben teljesen megokolt ilyen intézkedés. A kormány különben nem buvik a király tekintélye mögé, hanem csak azt akarja, hogy a királyt a ma minduntalan jelentkező támadások ellen fedezze, tehát abból a felfogásból indul ki, hogy tessék a kormányt, a kormány intézkedéseit támadni, de a király személyét sértő módon támadni nem szabad. (Élénk helyeslés.) Az esküdtbiróság hatáskörét azért kellett a javaslatban megszükiteni és korlátozni, mert az esküdtszék messze esett attól a szereptől, amelyet az intézmény első hívei gondoltak. Ő maga sohasem hallgatta el, hogy az olyan esküdtszéket, mint a mostani, nem pártolja. Arról azonban, hogy

a kormány most rászánta volna magát az intézmény megszüntetésére, szó sincsen. Csak azt tervezi a kormány, hogy az intézmény tíz év óta tapasztalt hiányait ezzel a törvényjavaslattal megszüntesse. Kéri a javaslat elfogadását.

Az igazságügyminiszter beszédét a képviselők lelkes tapsal fogadták.

Utána iklódi Szabó és Blanár Béla fejtegették a javaslat szükségességét.

Letárgyalták ezután a Portugállal kötött választott bírósági egyezmény becikkelyezéséről szóló javaslatot, ugyszintén az Egyesült-Államok, Nagybrittánia és Irhonnal kötött választott bírósági egyezményről szóló javaslatot, valamint a két első nemzetközi békeértekezleten megállapított több egyezmény és nyilatkozat becikkelyezéséről szóló javaslatot, valamennyit Heinrich Antal előadásában.

Nagy Ferenc kéri a nemzetközi „szakmány-bíróság” felállítását.

Balogh Jenő igazságügyminiszter, amennyiben a békekonferencia hozzájárul, mellette fog szólni.

A Ház a javaslatot megszavazta.

Letárgyalták továbbá Simon Elemér és Szabó János előadásában a kórházhajókról szóló javaslatot és tudomásul vették Kenedi Gézának, az igazságügyi bizottság előadójának jelentését, damaszkusi konzulátusunknak birói hatáskörrel való felruházását.

Külügyi nyilatkozatok.

Hegedüs Loránt a pénzügyi bizottság előadója ismerteti a bizottság javaslatát a közösi kiadásokból a Magyarországra eső, de törvényhozásilag még nem engedélyezett összegeknek, mint a Magyarországot terhelő kiadásoknak törvénybe iktatásáról szóló javaslatról. A hiteleket a rendkívüli külügyi helyzet idézte elő s ajánlja azért a javaslat elfogadását.

Khuen-Héderváry Károly gróf: E póthitelek, mint előkészítő óvintézkedések, amint az később bebizonyosodott, szükségesek voltak. Az egész világ fegyverkezett, mi se maradhattunk hátra, ugy látszik, a békét a hatalmak ugy vélik elérhetni, ha minél

VILLANYFÉNYNÉL.

— A nők. —

Azt hiszem, hogy legstílusosabb volna a feminizmus szenvedélyes követeléseit mosolyogva megadni. Tehetjük. Eddig mi vagyunk a gazdagabbak, erősebbek, hatalmasabbak. Legyenek velünk egyformák — ha tudnak.

Hogy mi ragaszkodunk az eddigi rendszerhez, annak meg van a maga lélektani oka. Női ideáljainkat féltjük egy újabb matriarchális kortól.

A feminizmus már eddig is produkált olyan új női típusokat, amelyekből a XVIII. század aransarkantyus urai megborzadtak volna: — a szónokló nőt. Geothe számára néma erdők lettek volna az itáliai narancsligetek, ha Margaréták helyett sovány és hiszterikus feministák vitatkoztak volna körülötte. Sakespeare fenséges és komor hölgyei, akik a szerelem tragédiáit őrzik, vagy a holdsugaras Julia, akinek sorsán még ma is szomorkodnak a diákok, soha nem születtek volna meg, ha ködös Albion éjszakáit akkor is vörösre festik a szüffrazsettek.

Az irodalom már elvesztett igen sok szépséget. Aki ismeri pl. az Anglia felől érkező apró dalokat, az tudja, hogy ott az írók és költők elfordultak a középosztályok

hölgyeitől. Ragyogó karriéré demimondok és biborban pompázó myladyk inspirálják a költőket. A harcós nő a maga összes testi és lelki sallangjaival erős humortéma. Ha okos: tisztelik. Ha szép: feleségül veszik. És ezért a legtöbb nő szívesen eldobja diplomáját.

A história is lezárhatja a nagy nők listáját. Cleopatra nyugodtan aludhat a forró piramisok alatt: neki nem akad többé versenytársa, akiért két római imperátor indíton roppant légiókat. A németek szöke Lujzája, a franciák Jean d'Arcja, az angolok Stuart Máriaja és Erzsébet, az oroszok Katalinja vagy a mi királyi Mária Theresiánk históriai monumentumai lesznek a női nagyságnak, aminőket évszázadok tudnak csak produkálni. Ha egyszer a nő leszédül a mindennapi élet malterezése mellé, ha együtt rakja házáat az urával, akkor ne várja többé hogy kiválasztott legyen, hogy piedesztálon maradjon.

A trójai háboru talán tüneményes mese, egy dus fantáziájú népek eposzba göngyölt küzdelme. Mindegy. A női szépség halhatatlanságának, a nőért való küzdelem és váratkozás édességének hősköteménye. A mitologia eltemette Vénust, Menelaust, Párist és Helenát, de már a harmadik gimnázista is tudja, hogy egy görög királyfi tíz évig harcolt a világ legszebb asszonyáért! . . .

A nők egyenjogositása folytán a dolgozó, ágáló, verekedő, tanító, éjszakázó és politizáló nő hamar elhullatja virágait. Észbeli gazdagsága, fegyelmzetttsége, hideg okossága és tudománya annyira intelligensé tesszik, hogy érzelmi világa egészen elsatnyul. De az igazi fenimista le is nézi a szerelmet.

Pedig nekünk egyelőre erre van szükségünk. Nőknek pedig pénzre, jólétre, szórakozásra, házimunkára. Mert csak ugy érezzük magunkat jól ama szegény kis lesajnált fészekben, ahova önöket vezetjük, ha önök már otthon vannak, várnak bennünket két ölelő karral és nem referáival az országgyűlésről.

A nőről lefoszlana minden disz és bibor, mihelyt kilépne a maga sajátos, vonzó és finomabb világából. A közéletben újabb nők fakadnának, amelyeket az ő ösztönös fufangjuk eszelne ki, lehetetlen volna megőrizni a sajtónak és közéleti férfiaknak azt a hangot, amellyel a nőket, fellépésüket, tetteiket, terveiket, gondolkodásukat és életüket eddig bíralták.

Ha a nők azt gondolják, hogy ők purifikálják a közéletet: ám jöjjenek. De egy körülménnyel számoljanak: kevesebb lesz a házassági kedv.

p. j.

A balkáni béke

csipkeáruházában, hol férfi és női fehérneműk, divatcikkék, ernyők, harisnyák, szibókelek, szalagok, madériák, csipkék,

harisnyák, ágygarnitúrák, stráfk, ridikülök és borárúk stb. rendkívül olcsó árban kaphatók.

Kossuth-utca Sas-épület, a „Turul” cipőraktár mellett.

Rosenfeld Ignác

jobb
ker
tűnt
foly
dasi
seni
tott
tika
kirá
sike
Nem
biro
vilá
De
tal
kán
deke
hogy
kere
ször
digi
balk
szon
mely
szim
fog
szim
godl
levo
meg
nasz
lat

előtt
ügyi
hang
a do
tünk
lyezi
vesz
bizt
Balk

quo
füge
mi
se t
tozk
az á
drár
jébo
nely
állás
szem
balk
gyun

kötő
Albá
péld
ket.
volt
morá
desb
e tür
(Tap
állam
vezet
vöber

ellen
is ter
Orosz
nek t
abból
nak e
állás
getlen
ációt
nem

N
HE

jobban fegyverkeznek s ez nem egyszer sikerül is. Hiszen már a hatalmak fegyvertüntetése is eredményt ért el. Legutóbb folytonos aggodalmak közt voltunk, a gazdasági élet is pangott, mégse zúgolódott senki, mert biztunk hatalmunkban, számítottunk szövetségeseinkre és biztunk politikai igazságunkban. A béke legfőbb óra a király volt (Eljenzés) s a békés törekvésünk sikere az egész világ előtt elismerésre talált. Nem kis dolog volt ez, hisz amint a török birodalomban forrongás hallatszott, az egész világ azt hitte: Jön a végleszámlálás ideje. De sikerült a hatalmak együttműködése által a nagyobb veszélyeket elhárítani. A balkán kérdésben első sorban mi voltunk érdekelve s hálát adhatunk az egek Urának, hogy mily kevés áldozattal érthettük el sikereinket. Ezt fegyveres hatalmunknak köszönhetjük (Ugy van!) Most is valljuk eddigi elvünket, hogy a Balkán csakugyan a balkáni népeké ugyan, akikkel mi jó viszonyban akarunk lenni. A török pedig, mely nem tudott az európai kultúrához asszimilálódni, sokkal nagyobb tevékenységet fog kifejteni ázsiai birodalmában és a mi szimpatiánk iránta pozitívabb alapon nyugodhatik. Konstatálja, hogy egy tanulságot levonhatunk; saját érdekeinket akkor óvjuk meg hivatásosabban, ha a monarchia és dinasztia érdekeit megóvjuk. Ajánlja a javaslat elfogadását. (Taps.)

Tisza István gr miniszterelnök: Az előtte szóló jó szolgálatot tett, midőn a külügyi politikánk irányát, annak helyességét hangoztatta. Huszonöt év alatt úgy fejlődtek a dolgok, hogy mi biztos szövetségbe kerültünk s a másik hatalmi csoport is úgy helyezkedett el, hogy a balkáni békét nem veszélyeztette, s mégse lehetett soha a békét biztosítottnak tekinteni. Egyszerre előállt a Balkán rendezésének szükségessége.

Monarchiánk a háboru elején a statusquo álláspontján volt. A balkán államok függetlenségének elvi alapján állottak s ezt mi vittük a köztudatba, hiszen még Bismarck se tudott ebbe beleilleszkedni, mindig osztozkodásról gondolkozott. Mi mindaddig ezen az állásponton voltunk, míg nem jött a nagy dráma, midőn a balkán államok maguk erejéből, a hatalmak támogatása nélkül, új helyzetet nem teremtettek amidőn a statusquo álláspontja elavult lett. Mi az új alakulással szemben — meg fogunk győződni róla a balkán államok — teljes jóakarattal vagyunk.

Mi kifogásoltuk Szerbiának az adriai kikötő irányában tett követelését s követeltük Albánia függetlenségét. Szívós kitartással, példátlan türelemmel vívtuk ki sikerünket. A példátlan türelmünkre szükségünk volt déli szomszédaink győzelmei mámorával szemben, de végzetes tévedésbe esnek az, aki azt hinné, hogy a türelmünk érdekeink rovására lett volna. (Taps.) Ami érdekünk első sorban a balkán államok függetlenségének fenntartása. Ez vezetett minket most is és fog vezetni a jövőben is.

A balkán államok közti megegyezés éles ellentéteket hozott felszínre, mely háborúval is fenyeget s ebben a helyzetben jött közbe Oroszország intervenciója s ezért szükségessé tartja a mi álláspontunk jelzését is, mely abból áll, hogy bármiféle mediációt is fogadnak el a balkán államok, mi ragaszkodunk álláspontunkhoz, hogy a balkán államok függetlensége fenntartandó. (Taps.) Ha e mediációt nem a maguk akaratából kérik fel, hanem az illető maga lép közbe, ez nem vá-

lasztott bíróság, nem mediáció, hanem intervenció, melyet mi nem tűrhetünk, valamint azt se engedhetjük, hogy ha a bíróság a feleknek nem tetsző határozatot hoz, az rájuk oktrojáltassék, (Helyeslés) mert ez ellenkezik azzal az elvünkkel, hogy a balkán államok függetlenek maradjanak. Minthogy az előttünk fekvő javaslat ezt az álláspontunkat fejezi ki, kéri a javaslat elfogadását. (Hosszszantartó eljenzés.)

Ezután mentelmi ügyeket tárgyaltak s ezzel az ülés véget ért.

Holnap rövid ülés lesz, azután megkezdődik a Ház a nyári szabadságot.

Fenyeget a háboru.

A balkán szövetségeseket annyira megrészegette a törökök felett kivívott győzelem, hogy most egymás hajába kapnak az osztozásnál.

A szerb, aki az egész háboru alatt elég óvatos volt, hogy soha se kerüljön a legveszedelmesebb helyekre, most nem akarja Bulgáriának jogos követelését teljesíteni, mert érzi az oroszot a háta megett.

Nagyobb baj, hogy az orosz is készülődik úgy a monarchia, mint Numetország ellen.

A legújabb hírek a következők:

A harcias Bulgária.

Konstantinápoly, június 19.

Hiteles jelentés érkezett Szófiából, hogy Ferdinánd királynak nincs más választása, ha el akarja kerülni a forradalmat, mint-hogy háborút izenjen Szerbiának. A hangulat egész Bulgáriában olyan, hogy a döntés már napokig sem késhet.

Szófia, június 19.

Ennyire válságos még sohasem volt a helyzet. Félő, hogy a legrövidebb idő alatt kenyértörésre kerül a dolog. Nem segíthet más, csak az orosz cár sürgős döntése, ez talán még feltartóztatja a háborut Szerbia ellen. Még veszedelmesebbé teszi a helyzetet az a körülmény, hogy Macedóniában mindennaposak a véres összeütközések bolgár és szerb csapatok között. A minisztertanács folyton összeköttetésben van a főhadiszállással és a királyi palotában döntő tanácskozások folynak.

A mai lapok hangja rendkívül harcias. Fölszólítják a kormányt, hogy haladéktalanul határozza el magát, legyen háboru, ha kikerülhetetlen, de a késedelmeskedés megalázza Bulgáriát. A miniszterelnök környezetében azt mondják, hogy ha Szerbia élére állítja a dolgokat, Daneff nyilvánosságra hozza a szövetséges szerződést, amelyből ki fog derülni a szerbek alattomosága.

A szerb hadsereg háborus kedve.

Belgrád, június 19.

Üszkübben és más nagyobb helyőrségekben a tisztikar gyűléseket tartott, ahol energikusan követelték a háborut Bulgária ellen. A gyűlésekből memorandumot küldtek Péter

királyhoz. Sándor trónörökös szintén azért jött Belgrádba, hogy a hadsereg hangulatáról tájékoztassa a kormányt és a királyt. Informált körökben a helyzetet súlyosnak tartják, mert számolni kell a hadsereg elkeseredett hangulatával. Pasiés miniszterelnök Sándor trónörökösrel való tanácskozása után elment Hartwig orosz követhoz és vele is közölte a tisztikar kívánságát. A tisztiek főképpen az ellen tiltakoznak, hogy a már elfoglalt területeket minden harc nélkül adják át Bulgáriának.

Az utolsó szó.

Bécs, június 19.

A Reichspost szófiai tudósítója mértékadó helyen kapott információ alapján jelenti, hogy a bolgár kormány változatlanul ragaszkodik a nem vitás terület azonnal való kiűritéséhez a szerbek részéről.

Az a kommuniké, amelyet a hivatalos bolgár távirati ügynökség közölt, csak rövid kivonatban ismerteti a Szerbiához intézett jegyzék szövegét, amelynek eredetije sokkal terjedelmesebb. Ha Szerbia a hét napban megállapított határidőn belül nem fogadja el föltételek nélkül a bolgár álláspontot, akkor a bolgár csapatok a szerződés értelmében be fognak vonulni a szerbek részéről megszállva tartott területre és katonai erőszakkal fogják birtokukba venni.

Nikita pénzt kér.

London, június 19.

A Daily Telegraphnak jelentik Párisból: Miklós montenegrói király a nemzetközi pénzügyi konferencián föl fogja vetni az állítólag Grey Edvárd által megígért harminc millió frank kifizetésének kérdését. A montenegrói király ezt az összeget nem kölcsönképpen, hanem Európa ajándékaként követeli, de megengedi, hogy Európa ellenőrizze ennek a pénznek hováfordítását.

Változások a főrendek jegyzékén.

A főrendiházi igazoló-bizottság javaslatai alapján a főrendek jegyzékén a következő változásokat eszközölték: *Ferenc Károly Szalvátor* főherceg nevét beiktatták, dr báró *Korányi Frigyes* nevét törölték, dr *Berzsenyi Jenőnek*, a dunántúli ág. hitv. evang. egyházkerület felügyelőjének nevét a főrendek jegyzéke IV. fejezetének C) rovatába, dr *Concha Győző* élethossziglan kinevezett főrendiházi tag nevét pedig a jegyzék X. fejezetébe beiktatták.

Készül a kereskedelmi alkalmazottak új törvénye.

A kereskedelmi alkalmazottak szociális helyzetének javítását célzó törvénytervezetet, mint elsőnek jelentettük, a kereskedelmi minisztérium által delegált vegyes bizottság elkészítette. A zavaros politikai helyzet meggátolta eddig az előkészítés további munkálatának folytatását; az érdekelt testületek sürgetése most eredménnyel járt. A kereskedelmi miniszter új-

Nem csődtömegből visszamaradt divatját multa áruk, hanem a legdivatosabb áruk lesznek elárusítva
HEVESI „Párisi divatáruházában”
Nagyvárad (Zöldfa-utca.)
Grenadin és madeira blousok K 3'50, aljak szövet v. lüszterből K 7, vászon v. epongeból K 6, jó mosó pongyolák K 5'50, lüszter köpenyek K 10, vászon kostümök K 24, kitűnő mosó gyermek ruhák K 1'50

ból egybehívta az Országos Ipartanács tagjaiból alakult törvénytervező vegyes bizottságot, mely Matlekovits Sándor dr. elnöklésével revideálja a magánalkalmazottakról szóló törvényjavaslat-tervezetét. A bizottság e hét végéig befejezi munkáját. A javaslatot csak ősszel nyújtják be a Háznak.

A vármegye nem segíti az iskolaképzést.

Elutasított kérelmek.

Biharvármegye törvényhatósága tegnap sajtósági határozatot hozott, mely méltán kelthet feltűnést megvált. Arról van szó ugyanis, hogy több község, köztük Vámosláz is arra kérte a törvényhatóságot, miszerint a gyámpénztári tartalékalapból a községeknek is helyezzenek el pénzt. A községek ezt a pénzt a megszakadt iskolaépítési célokra akarták felhasználni.

A kérelmek a szakosztályi üléseken minden akadály nélkül mentek keresztül. A vármegyén boldogan gondoltak rá, hogy Miskolc Ferenc főispán által megindított iskolaakció most már akadálytalanul fog megvalósulni.

Maga Miskolc Ferenc főispán is örült a tervnek, mert semmi akadályt nem talált annak megvalósításában. Tegnap a törvényhatósági közgyűlés második napján mégis megtörtént, hogy a főispán akciójának előmozdítását közvetve megtagadta a vármegye.

A tegnapi közgyűlésen Miskolc Ferenc akadályoztatása miatt nem jelent meg Fáráter Barnabás alispán szintén távol volt és így Keszthelyi Zoltán főjegyző elnökölt. Barthos Elemér ismertette a községek kérelmét, melyek teljesítését az állandó választmány véleményezte. A közgyűlésen alig voltak jelen tizen.

Wallner Ödön főügyész volt az első, aki nem tartja teljesíthetőnek a kérelmeket. Szerinte ha megszavaznák a pénzt, ez precedens lenne és az egész vármegye jönne hasonló kérelmekkel. Másikülönben üdvösnék, szépnek tartja a község iskolaakcióját, de nem adhat pénzt annak megvalósításához.

Beöthy Ödön reflektál a főügyész szavaira. Szerinte a precedenstől nem szabad a vármegyének tartani. Hiszen a törvényhatóságnak kötelessége előmozdítani az iskolaakciót. De meg más tekintetben is nyeresége van ezen az alapon a tartalékalapnak, mert nem 4 és fél, hanem 6 százalékot kap a községektől. Attól pedig nem lehet félni, hogy elvesz a kiadott pénz, mert a község ingatlan fedezete mellett pótdót is ajánlott fel.

Névszerinti szavazásra került a sor és ebben elvetették az állandó választmány javaslatát.

Hogy mi fog most következni a községekben, ahol megkezdtek az iskolák építését és a pénz hiánya miatt félbehagyták, vagy ha még nem kezdték meg, de a közgazgatási bizottság szigorú rendelete alapján azt meg kell kezdeni? Egyáltalán nem lehet tudni. Ha valami uton-módon nagyobb állami támogatást nem nyernek erre a célra, akkor valóban végleg csődöt fog mondani az oly szépen indult főispáni iskolaakció.

A munkásházak építése.

A terveket átdolgozta a mérnöki hivatal.

Nagyvárad városa már körülbelül két évvel ezelőtt elhatározta, hogy munkásházakat építtet, amelyeket gyári és ipari munkásoknak ad bérbe, hogy ezáltal segítsen a magas lakbérékkel kiuzsorázott szegény embereken. Bebizonyított tény ugyanis, hogy a legkisebb lakások aránylag a legdrágábbak.

Eredetileg két helyre tervezték a munkásházakat: Várad-Ujvárosra, a Körözütea végén levő területre és Váradvelencére, a Velenceipart külső részén.

A lakóházak között lesz emeletes néhány és a többi földszintes. Nem kasznyaszerű lakások lesznek ezek, hanem külön-külön kis udvarral bíró házak, kis családok számára.

A terveket a városi mérnöki hivatal elkészítette, azonban a belügyminiszter a terveken több változtatást eszközöltetett. Magasnak találta a miniszter a költséget, továbbá kifogásolta, hogy a lakásoknak nincsen tornáca, pedig ez nem csak egészséges és szükséges, hanem jellegzetes magyar szokás is.

Megjegyezzük, hogy a munkásházak költsége mintegy 600,000 korona lenne, amelyhez a kormány 200,000 korona állami segéllyel járulna.

A városi mérnöki hivatal a terveket, a belügyminiszter kívánságához képest átdolgozta s a főmérnök benyújtotta a városi tanácsához.

Az átdolgozásnál szem előtt tartotta a városi mérnöki hivatal a miniszter által ajánlott takarékosagot is. Továbbá az új terveken minden háznak meg van a tornáca.

A mérnöki hivatal előterjesztése szerint az új vágóhid közelében hat egyemeletes munkásházat építenének, egyenként 20238 korona költséggel, tehát a hat ház összesen 124,429 koronát igényelne. — Ezenkívül 11 földszintes ház, 4—4 két szobás lakással; egy-egy földszintes ház építési költsége 15485 korona költséggel. — Továbbá a tervezet szerint még 13 földszintes munkásház épülne, egyenként 4 egyszobás lakással; egy-egy ház 12764 korona költséggel, tehát összesen 165,333 korona építési költséggel.

A váradvelencei parton egyelőre egy emeletes munkásház van tervezve 20738 K költséggel.

E szerint tehát a tervezett összes munkásházak építési költsége 481442 koronát, a szükséges közműekkel együtt 566,442 koronával.

A mérnöki hivatal javasolja, hogy a város már július elején kezdje meg a munkásházak építését, mert ez esetben már novemberre lakhatók lennének a munkásházak s télire már olesó lakást kapna a munkások egy része.

Az építés mielőbbi megkezdése már azért is kívánatos, hogy a munánélküliek a nyár folyamán munkához jussanak.

ROSSZ A DOHÁNY, KEVÉS A JÖVEDELEM.

*

Idestova egy éve már annak, hogy a dohányzók számára kedves meglepetéseket kreáltak. Felemelték a dohány árát, forgalomba hoztak egy sereg új dongságot, új neveket adtak a régi dohányoknak, keverték, elegyítettek különböző fajokat. És most minduntalan felhangzik a közönség köréből az a panasz, hogy:

— Rossz a dohány!

A dohánygyárak titkaira nem kíváncsi senki sem. De azon már bosszankodik minden dohányos ember, hogy az azelőtti jó dohány most élvezhetetlenül kerül ki. Temérdek csipkedésben részesült ezért már a kincstár s hallatszanak is hivatalos hangok, amelyek elismerik a panaszok jogosultságát. Hát akkor miért nem segítenek a bajon? Hiszen így elősegítik a csempészetet.

Hogy pozitívummal is szolgáljunk, pl. a verpeléti vagy a szentandrászi, muskotály dohányok az utóbbi időben teljesen hasznavehetetlenek. A dohány nem ég, a gyújtás után rögtön elalszik, megfeketedik. Nem egyes dobozokról van szó, hanem általános ez a jelenség.

Lentebb közlünk egy kis statisztikát, amelyből kitűnik, hogy a finomabb dohányt nem veszik. Nem az ára miatt, hanem mert rossz. Mert a szenvedélyes dohányosok szívesen fizetnének érte magasabb árt is csak jó volna.

A dohányjövédéki hivatal már csaknem teljesen összeállította a múlt évben eladott dohánytermékek statisztikáját, december hónap kivételével. A kincstár számítása, mikor körülbelül két évvel ezelőtt fölemelte a dohánygyártmányok árát, bevált: 13,580,211 koronával vett be többet az 1912-iki év tizenegy hónapjában, mint az 1911-iki év hasonló időszakában. A múlt év tizenegy hónapjában az általános forgalomban lévő gyártmányok közül 22,559 kilogram burnót, 998,018 kilogram és 603,708,140 darab pipadohány félt, 518,055,395 darab szivart és 2,078,644,610 darab cigarettát adtak el. A belföldi különlegességi gyártmányokból pedig 270,579 kilogram pipadohány, 13,479,524 darab szivar, 56,752,970 darab cigarettát kelt el.

Hogy azonban a közönség megérezte a dohánydrágulást, mutatja az, hogy a finomabb gyártmányokból származó jövedelemben igen nagy esés tapasztalható. Az általános forgalomban lévő gyártmányokból 139,629,148 korona, a belföldi különlegességi gyártmányokból 12,391,998 korona és a külföldi különlegességi gyártmányokból 3,430,939 korona folyt be, a mi összesen 155,452,086 korona.

Ajánljuk e felszólalásunkat a pénzügyigazgató ur figyelmébe. Valamelyes intézkedést okvetlen megkíván nemesak a közönség, de mint a jövedelem esökkenése mutatja, a kincstár érdeke is.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Nagy munkássztrájk.

Az első sztrájk Biharban.

Kétszáz munkás tette le a szerszámot.

A gazdasági élet veszedelme, a sztrájk már felütötte fejét. Tegnap reggel egyszerre kétszáz munkás tette le a kapát és jelentette ki, hogy nem hajlandó tovább dolgozni. Még ugyanzólván meg sem kezdődött a nagy munka a szántóföldeken, és már megjelent az első sztrájk.

A sztrájk a *nagycirkói* birtokon ütött ki. A pusztát jelenleg *Schwartz Márton* bérletében van. Ennek a birtoknak a művelését *Schwartz* részint házilag végezteti, részint harmadába adja ki a közeli falvak lakóinak. A birtokon a cselédség egy része is úgy van felfogadva, hogy a föld egy bizonyos részének terméséből természetben kapják fizetésüket.

Az idén a tavaszi abnormis időjárás valószínűs veszedelme volt az ilyen részeseknek. Kora tavasszal bevetették a földet, a márciusi meleg napok csakhamar kicsalták a földből a magot és jött rá az áprilisi fagy, hó. A vetés nagy része teljesen kipusztult. Nem gabonáról van szó, hanem kapás növényekről. A bérlő, ott ahol házilag művelti a földet és látta, hogy nagy a pusztulás, új maggal pótolta az előbbi. A cselédség és a harmadosok azonban nem tudták a veszteséget pótolni s így az ő részükön alig maradt meg annyi a vetésből, amennyit ők teljesen magukénak mondhattak volna majd az ősszel. Előre volt látható, hogy a rossz vetés miatt kellemetlenségek adják elő magukat.

Ez tényleg be is következett. A harmadosok és a cselédek kapálni mentek ki a földre. A nagy pusztulás, amit az időjárás előidézett, csak most tűnt szemük elé a magaridegségében. Hozzá fogtak a megtizedelt vetés kapálásához, azonban minél jobban haladtak előre, annál nagyobb volt az elkésredésük. Végül is kijelentették, hogy nem hajlandók tovább dolgozni ebben a vetésben, mely még negyed értékét sem adja vissza munkájuknak.

Körülbelül kétszáz ember és asszony hagyta félbe a munkát. A sztrájkba lépett munkások jelentették az esetet az uradalom intézőségének. Nyomban megkezdtek a sztrájkolókkal a tárgyalásokat, azonban eredményre nem jutottak. Ekkor lépett közbe a csökmői elöljáróság. Egész nap tartott az egyezkedési tárgyalás, azonban semmi eredménye sem lett.

Ma már valószínűleg a járási főszolgabírónak is bele kell avatkozni a dologba, nehogy esetleg elmérgesdjék a sztrájk.

A nagycirkói sztrájk ebben az évben első Bihar megyében, azonban arra lehet következtetni, hogy követni fogja még nagyon sok. A miniszter bizalmas rendelete, mely a gazdasági sztrájkmozgalmak figyelemmel tartására vonatkozik, már most nagyon aktuális. A hatóságok jól teszik, ha idejében résen lesznek, mert az idej sztrájkok veszedelmes jellegűek is lehetnek.

A Kaszinó közgyűlése.

*

A Bihar megyei és Nagyváradai Nemzeti Kaszinó, amely most üli fennállásának 80. éves jubileumát, tegnap délután tartotta évi rendes közgyűlést a tagok nagy és élénk részvétele mellett, *Hlatky* Endre főispán elnöke alatt.

A gyűlés megnyitása után *Cseresznyés Albert* olvasta fel a választmány tartalmazó évi jelentését, amely beszámol a Kaszinó egy évi működéséről.

Szép szavakkal emlékezik meg a jelentés bevezető része arról a nagy és jelentős eseményről, hogy a Kaszinó immár 80 év óta teljesíti fontos és nemes hivatását. Kéri tudomásul venni a választmány határozatát, melyel az évi tagsági díjakat 32 koronáról 40 koronára emelik, s ennek megfelelőleg indítványozza az alapszabályok megfelelő szakaszainak a módosítását. Kiemeli ezután a jelentés a január 25-én tartott Kaszinó-est fényes anyagi és erkölcsi sikerét. Pénztári maradvány a múlt évről 3812 korona 21 fillér. Költségelőirányzat az 1913. évre, bevétel: 27352 K. 21 fillér, kiadás: 25,978 K. 50 fillér. A tagok száma 470-et meghaladja.

A közgyűlés a jelentést helyeslőleg tudomásul vette és a pénztárosnak a felmentést megadta.

Hlatky Endre főispán mondott ezután nagyhatású beszédet. Szép és lelkes szavakkal emlékezett meg a 80 éves Kaszinó ünnepeiről, különösen kiemelve azt, hogy a Kaszinó mind jobban és jobban a virágzás és fejlődés útján halad előre.

Zugó éljenzés fogadta az elnöklő főispán beszédét.

Ezután választások következtek: Mindenekelőtt a választmányt egészítették ki. Ugyanis 8 választmányi tag mandátuma lejárt, elköltözés vagy halálozás folytán szintén megüresedett néhány tagsági hely. Választmányi tagokul megválasztották a következőket:

Dr. Miskolezy Barna, dr. Miskolezy Ferenc, dr. Hoványi Géza, Csécsi Nagy Imre, Imrik Péter dr., Keszthelyi Zoltán, dr. Mayer László, Nadányi Pál, Markovics Antal, Ember Géza, Bazsa János, Örley György, Böszörményi Géza, Hofbauer Pál.

A tagok számára tekintettel, a választmány elhatározta, hogy 12 új választmányi tagságot létesít. Egyúttal elhatározta, hogy az igazgatóságot is még egy helylyel kibővíti. A negyedik igazgatói helyre dr. Fráter Imrét, kórházi főorvost választották meg.

A 12 új választmányi tagsági helyre a következőket választották meg: Balogh Elemér, Baróthy Pál dr., Cziffra Kálmán, Siket Traján, Tatár Zoltán, Nadányi Miklós, Szunyogh Pál dr., Mártonffy Marcell dr., Gerő Armin, Popovics Miklós dr., Fekete József és Hiemesch Frigyes.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhöz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét** és **fagyaltot**, kisadag fagyalt **24**, nagyadag fagyalt **30** és **jeges-kávét 30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

..FIREK..

Tájékoztató.

Június 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasút közgyűlése.

Június 22. A gyermeknapok rendezőbizottságának értekezlete a városházán délelőtt 11 órakor.

* **Személyi hír.** *Páter Csák* Endre a kapucinus-rend tartományi főnöke, aki két napig a várad rendház ügyeit vizsgálta meg, ma elutazott Nagyváradról.

* **Onnan vesznek, ahol van.** A vízvezetéki és a csatornázási alapot Nagyvárad városa egyesíteni akarja. Addig is, míg ez keresztülvihető lesz, átutalással segít a felesleg felett nem igen rendelkező csatornázási alapon. A február havi közgyűlésen elhatározta Nagyvárad város törvényhatósága, hogy a vízvezetéki alap feleslegéből 31 ezer koronát átutal fedezetül a csatornázási alapba. A közgyűlés ezen határozatát a miniszter jóváhagyta.

* **A városi villamosmű kibővítése.** A nagyvárad városi villamosmű örvendetes fejlődését igazolja, hogy most újabb kibővítés vált szükségessé, még pedig oly nagy arányú bővítés, amely félmillió koronánál nagyobb összeget igényel. A villamosmű felügyelőbizottsága tegnap egész délután a villamosmű kibővítésének kérdésével foglalkozott s abban állapodott meg, hogy a törvényhatósági bizottságnak egy db. 2200 lóerejű gőzturbina és két db. egyenkint 300 négyzetméter fűtőfelületű gőzkazán beszerzését és a villamosmű kapcsolótáblájának áthelyezését hozza javaslatba, a mi a hozzá szükséges összes épületekkel együtt 630000 korona költségen felvételét teszi szükségessé. Kisebb vita keletkezett a Szent László-téren épített transzformátor — illetve váróházikó felépítése körül. A bizottság, dr. *Adorján* Emil bizottsági tag felszólalására, jegyzőkönyvbe foglalta, hogy a bizottság ezen házikó létesítésének kérdésével soha nem foglalkozott s annak létesítéshez hozzá nem járult s így az az állítás, hogy a házikó egyik felének létesítését a villamos rendelte meg, nem felel meg a valóságnak. A felügyelő bizottság az ülés folytatását ma, pénteken délután 4 órára halasztotta.

* **Áttört sorompó.** Tegnap éjjel *Simon* Sándor sofför a Félix-fürdőből jövet áttört autójával a sorompót. A hatalmas rud elszakította villanyvezeték huzaljait is, úgy hogy az órházban elaludtak a lámpák. A sofför ellen megindult a kihágási eljárás.

* **Tisza miniszterelnökségére isznak a csökmőiek.** Érdekes kis képet mutatunk be a falusi életből, melyből következtetni lehet, hogy Tisza István felől minő fogalmak lehetnek a csöndes falusi magányban élőknek. Az eset kezdete tulajdonképpen akkor volt, mikor Tisza Istvánt először nevezte ki a király miniszterelnöknek. Akkor a csökmői vendéglős, *Bereczky* Pál, fogadott a községi bíróval, *Szabó* Ferencel, hogy Tisza István annyi ideig lesz miniszterelnök, mint az édesatyja Tisza Kálmán. A fogadás öt hordó sör volt, amit természetesen a koalíció hajnalán az egész Csökmői intelligenciája fogyasztott el a koalíció egészségére. Most ismét feljött Tisza napja és *Bereczky* újból tartja a fogadást az öt hordó sörre. Csökmőn azt hiszik, hogy rá kerül a sor erre az öt hordó sörre is.

* **Nem azonos!** *Klein* Vilmos, a Klein Sándor és Vilmos cég tagja annak konstatálására kért bennünket, hogy ő nem azonos azzal a Klein Vilmostal, aki tegnap telefonált a Pannoniából a rendőrségnek, hogy ott hazárdjáték folyik.

* **Az utolsó előadás** volt tegnap délután az orvos-továbbképző tanfolyamon. Az előadáson számos vidéki és helybeli orvos vett részt. A kórház 8-as számú termében folyt le a kurzus utolsó előadása, melynek prelegálói dr. Fráter Imre kórházi főorvos (a vesebajokról) és dr. Móricz Ernő vármegyei t. főorvos (a fertőtlenítésről) voltak. Előadás után nagy társas vacsora volt a Pannoniában, melyen több köszöntő hangzott el.

* **Agyonütötte a szikla.** Tegnap este halálos szerencsétlenség történt a vaskőmezői határban. A La Roche és Darvas-cég fatelepén volt alkalmazva Kós Ferenc munkás. Este 7 órakor, mikor munkáját befejezte, ép a sumánját akarta felvenni, mikor egy hatalmas sziklatömb a magasban elvált és a szerencsétlen munkásra zuhant. A szikla teljesen agyonzúzta Kóst. A vizsgálatot megindították, azonban gondatlanság nem terhel senkit.

* **Közveszélyes bika.** Csökmő községnek van egy veszedelmes bikája, melyről már eddig megirtuk, hogy két embert tett nyomorékká. Akkor az előjáróság elrendelte, hogy a bikát erősen megkötözve kell tartani a község istállójában. Ugy látzik azonban, hogy ez a rendelet csak a levegőben van megtartva, mert tegnap óta a bikának újabb áldozata van. Mint tudósítónk jelenti, a bika az istállóból kiszabadult. Ezt észrevette Tóth József esküdt és vissza akarta terelni. A bika megtámadta Tóthot és a földre teperte. A szerencsétlen embernek orrán, száján ömlött a vér, mikor a vadállat szarvai alól kiszabadították. Tóth súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az előjáróság gondatlanság miatt meg fogja indítani az eljárást.

* **A fiumei feketehimlő.** Fiuméből jelentik: A fiumei feketehimlő dolgában újabb fordulat nem történt. Tegnap sem Fiumében, sem a szomszédos Susák községben újabb megbetegedés nem történt. A hatóságok a legmesszebbmenő óvintézkedéseket megtették és szigorúan ügyelnek ezeknek végrehajtására. A gyártelepeken eddig mintegy 40.000 embert oltottak be. A gyárvezetőségek most a szomszédos városokból segédorvosokat hívtak, miután a fiumei orvosok nem győzték az oltást. Minden valószínűség szerint a még hátralévő mintegy 35—40.000 főnyi munkásságot is beoltják. A Bécsből meghívott Niesser tanár egy nyilatkozatában tegnap kijelentette, hogy véleménye szerint a feketehimlőt most már legyőzték, a járványt teljesen elszigetelték és továbbterjedését meggátolták.

* **Sikkasztó gyűjtő.** A gyergyószentmiklósi rendőrség értesítése szerint Dobubán Vertán huszonkét éves lapkihordó onnan megszökött. Távozásakor magával magával vitte a r. kath. plébános megbízásából beszédett és az „Uj lap” című újság részére 148 korona előfizetési díjat s az ottani tejszövetkezet részére felvett husz koronát. Különösen megemlíti a rendőrség, hogy ezen értesítés a r. kath. lelkészeknek adassék tudtára, mert ezen előfizetési pénzeket valószínűleg azoktól is fel fogja szedni.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatío, hajmosás manicür. Telefon 11—98.

x **ORIASI CSÖD**-ben sem lehet ridicült, játékok, ajándéktárgyat, nyakkendőt, hajtüket, pénztárcát és diszműarut zleszobban venni, mint a **Párisi Bazárban, S&S** alatt.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletk helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél. Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én *Kórház-utca* 6. sz. alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilita körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közüköséget pátol.

* **Cukorka-, csokoládé-különlegességet** jobb izlésű közönség csak a Cukorka-Bonboniereben vásárol. Nagyvárad Bémer-tér, Benedek Testvérek fióküzlete.

* **Vizsgai leányka ruhák** legnagyobb választékban, Hevesi „Párisi divatruházában” Zöldfa-u. a cég e hó végéig nagy blous vásárt rendez, grenadin és madeiro blousok K 350.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselv vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Csödtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vásznaq prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női szines ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz. alatt.

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok UJ-HELYI RÓZA Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátyolok is kaphatók. Telefon 130.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készitünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumök készitését már harminc koronától kezdve. Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **Kossuth-utca** 12. sz. ház emeletén háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **38 ik Rác Laczi** női zenekara a **Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zenekar hangversenyez a híres **Neszmélyi** karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánszámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a «Budapesti vigneányok» című operett, melyet **Neszmélyi** Bözsike prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér **Neszmélyi** karmesternő.

* **CSODASZÉP**, friss, idei természetes csemegecsözlő! **Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idei alma, friss paradicsom** stb. Kitünő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K, női párti félcipők 3 koronától kezdve; férfi chevrau vagy boksz cipő 8 korona, szalma és posztó kalapok, fehérneműek legolcsóbb beszerzési forrása. Állandóan párti vételek Fekete Jenőnél Szent János-utcán, Kispipa mellett.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Uj fakeskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámbáz-u. 31/b

x **Csödtömeg eladás!** A v. b. Róna Andor cég csödtömegét Róth József csipke áruház tulajdonosa megvette.

* **Jutalomkönyvek** nagy választékban Benkő könyvkereskedése (Modern Antiquarium) kaphatók. Telefon 870. Rákóczi-ut 8.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré
színházi és hölgyfodrász
szemben a színházzal.
Telefon 1076. Telefon 1076.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörcsarnokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitünő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhivjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelenek.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörnye és plus kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvany** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyben készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

POVAZSÁN JÓZSEF
hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.
Telefon 525. Telefon 525.

Régiségeket, műtárgyakat és mindenféle alkalmi vételeket veszek, eladok és becsülök. Házhoz is megyek.
STERNBERG J. Szt. László-tér Kishidfő.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre
Tátray Gusztáv
 kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.
Telefon 783. :: Telefon 783.

Olcsó gyógykurák itthon.
 Hüléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.
 Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.
Dr Rácz Ödön sanatóriumában
 Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Engel Dezső

vizsgázott fogtechnikus
 Lakását Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére) helyezte át.

Szölgazdasági cikkek:

kékkő, raffia, kénmáj, fonal, ojtó-viasz és pamut, rézkénpor, bordói por legjutányosabban a

WURST JÓZSEF

cégnél szerezhetők be.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai tenniscipők és szabadalmazott tenniscipők kizárólag

REICHARD áruháza
 cégnél kaphatók.

Kossuth-utca 2 sz.
 házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

x **Eladó** terméstől a szőlőm, gyümölcsöm járásoként részletfizetésre. Cim a kiadóhivatalban.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Péntek: Jézus élete és halála.
 Szombat: Jézus élete és halála.
 Vasárnap: Jézus élete és halála.

Jézus élete és halála. Osztatlan elismeréssel, a legnagyobb dicsérettel fogadta a helyi sajtó kritikája azt a nagyszabású művészi alkotást, amelyet Jézus élete és halála címe alatt mutattak be a nyári színházban. És a színház közönsége is méltányolja azt az áldozatkészséget, amellyel Erdélyi Miklós színigazgató kiállította és színrehozta a pompás passió-játékot, méltányolja azt a fáradhatatlan buzgalmat, esodás művészi rutint, amellyel Bihari Ákos, ez a nagystíli rendezői talentum, a „Jézus élete és halála“-t rendezte. A passió-játék e hét végéig marad műsoron.

A kis szökevény. Vasárnap délután a nyári színházban a színház műsorának egy kedves operettje: A kis szökevény kerül színre. A darab női főszerepeit Kassay Rózsai és Horváth Mici játsszák.

EGYESÜLETEK

A Kath. Növédőegylet választmányi ülése. A Kath. Növédőegylet ma, pénteken délután 5 órakor a Szent László-menedékház termében rendkívüli választmányi ülést tart, amelynek egyetlen tárgya az Erzsébet főhercegnőhöz intézendő halálfelirat.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **A vitriolos menyecske.** Nagy Lajos hosszupályii hentessegéd válófélben van a feleségétől, Berényi Zsófitól. A múlt év szeptember 18-ikán volt az ügyben az első tárgyalás. Mikor erről eltávoztak, az asszony a debreceni törvényszék folyosóján vitriollal nyakon öntötte az urát. Emiatt kerültek most ismét a debreceni törvényszék elé. Az asszony viszonyát emelt a férfi ellen, mert az leöléssel fenyegette. A kir. ügyész azonban elejtette ellene a vádat s Nagy Lajost föl is mentették. Ellenben a vitriolos menyecskét súlyos testisértés vétsége miatt nyolc napi fogházra és 20 korona mellék pénzbüntetésre ítélték. A kir. ügyész felebbezést jelentett be. — A vádlott asszony is.

TÁVIRÁTOK

Tisza megválasztása biztos.
 Budapest, jun. 19.

Ma Urbán Iván aradi főispán kijelentette, hogy Tiszát minden nagyobb emóció nélkül fogják megválasztani.

Tisza István Bécsben.
 Budapest, jun. 19.

(Saját tud.) Tisza István a jövő héten ismét Bécsbe utazik. A miniszterelnök kihallgatáson jelenik meg az uralkodó előtt.

Pejacsevics nem lesz bán.
 Budapest, június 19.

Arra a hirre, hogy Pejacsevics lesz a horvát bán, ma Pejacsevics kijelentette, hogy ha elvállalná a tárcát, kinyomathatná a gyászjelentését.

Megmaradnak a főispánok.
 Budapest, jun. 19.

(Saját tud.) Sándor János belügyminiszternél ma valóságos főispánjárás volt. A főispánok mindnyájan megmaradnak.

Benedek Sándor győzelme.
 Budapest, június 19.

(Saját tudósítónktól.) Benedek Sándor államtitkárt ma a jolsvai kerületben egyhangulag képviselővé választották.

A munkapárt és Tisza beszéde
 Budapest, június 19.

A munkapárt körében ma igen nagy elismeréssel nyilatkoztak Tisza beszédéről. A beszédben balkáni eseményekről tett kijelentése különösen megnyugtató hatással volt. Valószínűnek tartják, hogy az a békés szán-

dék, amellyel a Balkánnal szemben viseltünk, a jövőben is fenn fog maradni.

Altábornagy és főherceg.

Bécs, jun. 19.

Madle altábornagy Péter Ferdinánd főherceget a 49-ik dandár parancsnokát nem jelesen, csak egyszerűen képesítettnek jelentette ki a vizsgán. Emiatt a főhercegnek nyugdíjba kellett volna menni. Hogy a dolgot kellőleg intézzék el, az altábornagyot küldték el nyugdíjba.

A Tisza banket.

Budapest, június 19.

(Saját tud.) Tisza István tiszteletére rendezett banketten mintegy 500-an vettek részt a Hungáriában, főispánok, képviselők, miniszterek és főrendiházi tagok. Zichy János gróf nem volt ott. A bankett 9 óra után kezdődött.

Első felszólaló Khuen-Héderváry gróf volt, aki magasztalta Tiszát. Majd Zsilinszky beszélt.

Gróf Tisza Istvánt 10 percig tapsolják, amikor feláll. Beszédjében méltatja Khuen érdemeit.

— Játékot üz velünk a sors, mondotta. Hol Khuen támogat engem, hol én támogatom őt.

— Az elnyomatás idején, mint ifju a szabadságról álmodtam, mint fiatal ember részt vettem a nemzeti kiépülésben és sok keserűség után rájöttem, hogy rákfene van a nemzet testén. Ilyen volt az obstrukció, melyet ezért törtem le és ezért csináltam meg nov. 18-át.

— Biztunk a nemzet ítéletében és a nemzet nekünk adott igazat. Parlamentáris élet akkor lesz, ha a többségi akarat érvényesül.

Tiszát hosszasan éltették. Végül Varjassy Árpád, Arad polgármestere üdvözölte Tiszát, mint Arad képviselőjelöltjét.

Tisza háromnegyed 12 órakor távozott a banketről.

Munkapárti alelnökök.

Budapest, jun. 19.

A munkapárt mai értekezletén alelnökeivé választotta Voinich Sándor és gr. Teleky Józsefet.

Fehér színház.

Budapest, jun. 19.

A főváros új színház alakítására indított akciót. Az akció élén Csernoch János hercegprímás áll, Kanter Károly budai plébános vezetett hozzá küldöttséget. A színház az igazi művészetet fogja szolgálni.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta **Dús László.**

(Folytatás.)

59

VIII. Bonifác fogadta a küldöttséget, szemökre vetette, hogy akkor, amikor a francia király öcsét békéltetőnek küldi, ez ellen tiltakoznak, a küldöttség visszatért Firenzébe, Alighieri azonban, a pápa követelésére, visszamaradt Rómában.

A pápa ismerte már Dante Alighieri műveiből, meg tudta őt becsülni és féltette, hogy a viszályban baj éri, visszatartotta őt udvarában.

A két férfi, Pietro Gaetano, solomonai herceg és a költő itt ismerkedett meg, vonzódtak egymáshoz, mert míg a költő Dante Alighieri szívét egy halott, Beatrice Portinari elvesztése fölötti fájdalom, Pietro szívét az élő elvesztése miatt kitörő keserűség töltötte el.

Vonzódtak egymáshoz már koruk egyenlősége miatt is, azonban mindkettő érezte, hogy a másikat végnélküli bánata miatt vizsgálni képtelen.

Igy történt, hogy egy alkalommal, mikor a Quirinálban, hol mind a kettőnek lakása volt, a közlékenyebb Dante Alighieri megszólította Pietrót:

— Miért van annyi bánat szemeidben? — ilyen mély gyászt férfi szívére csak nő boríthat.

Pietro fejével intett igent, mert torkát fojtogatta a gyötrelm.

— Szólj hát Pietró!

— Nem tudok! — válaszolt Gaetano.

— Keményítsd meg hangodat, mintha bórdrabot száradni tennél a napsugár elébe!

— Kérdésed fájó! — felelte Pietro, — mi is lehetne válaszom? Jöjj, nézz le itt a Quirinál ablakán, amott a hegy oldalában áll a büszke Colonnák palotája, örökre bezárva előttem és magában őrzi az én elrablott kincsemet, Paola Colonnát, kiről többé hírt sem kaphatok, mióta Landulfó Colonna nője lett.

Mikor Giacomo Colonna nagy büszkeségében bezárta az ünnepségen résztvevő Colonnák előtt a palota kapuját, ezek szétváltak egymástól.

Giovanni Sciarra Colonna biboros d'Anzio kikötőbe ment, hogy innen székhelyére Gioglia-szigetre vitorlásszék, utközben azonban hajóját és őt magát is tengeri kalózok fogták el, kik amikor magas méltóságát megtudták, nagy becsben tartották a magas váltáság reményében, amit meg is kaptak V. Fülöp francia királytól.

Stefano Colonna di ferro a francia királyhoz ment, ahol kényelmesen, veszély nélkül fondorkodhatott a pápa ellen.

Landulfó Colonna Zsola sacra vagyis Vénus szigetére vetette magát, és nejét Andrea Pisano szobrász műtermében helyezte el, amelyet a gyönyörű asszony már jól ismert.

Zsola sacra, hajdan Vénus istennő szigete, elvadult olajfacserjékkel volt benöve, amelyek berkeket képeztek és nehéz illattal töltötték el a sziget levegőjét.

Minden római tudta és tudja, hogy a Vénus istennő tiszteletére minden esztendőben rendezett ünnepek színhelye, a Tiberis folyamnak a tengerbe ömléséhez közel levő ez a sziget volt, ahol már a római és vidékbeli halászok birodalma kezdődött.

Landalfó Colonnát, a pápai sereg fővezérét, távol tartotta a szigettől a kötelesség.

és a nappali árnyas berkek, az éjjeli holdas és csillagos esték, az olajták illata esodásan átalakították Paola lelkületét.

Esenként a sziget körül könnyű szárnyu

vitorlások jelentek meg és a mandolin hur-jainak zengését kísérő dalok méla ábrándokat szövögtették az éjben.

Landulfó mikor úgy néha-néha eljött neje látogatására, Paolát szebbnek, vidámabnak találta, ám Fiamma annál titokzatosabb és hallgatagabb volt, míg többi cselédei ur-nőjüket a legnagyobb tisztelettel vették körül.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.38
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.84
Októberi rozs	— — —	9.04
Juliusi tengeri	— — —	8.—
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.08
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.66
Októberi zab	— — —	8.80

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	813.—
Osztrák hitelrészvény	—	619.50
4%-os koronajárudék	—	81.05
Osztr. magy. államv.	—	708.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	508.25
Hazai bank	—	278.50
Magyar bank	—	535.50
Keresk. bank	—	3640.—
Rimamurányi	—	685.—
Salgótarjáni kőszén	—	744.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	—	635.75
Városi villamos	—	355.50
Adria	—	532.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKSICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:43 perckor. Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 11
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerint

HETI ÓRAREND-ek

már kaphatók és pedig:

- A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja 16 fill.
 B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
 D) osztatlan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.
- A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

Hímzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. fűrtűing finom 1.94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

A

jó bornak

nem kell ezéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kintin saját termései borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Bonensek naponta felvételnek.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bemer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárczékények (safes) berbeadása.

Újonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárczékények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Bihar megyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Pályázati hirdetés.

A nagyvárad i. szertartásu káptalani uradalom másodmérnöki állásra pályázatot hirdet.

Javadalmazás: 3200 korona készpénz és 800 korona lakbér.

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy keresztlevéllel, oklevéllel és esetleges eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítvánnyal felszerelt és a Főtisztelendő Tekintetes Káptalanhoz címzett kérvényeiket az uradalom főtishti hivatalához (Nagyvárad, Sal Ferenc-utca 4 sz.) folyó évi július hó 15-ig nyujtsák be.

Nagyvárad, 1913. június 17.

Jancsó Lajos

uradalmi helyettes főtiszt.

LEGOCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és csemegi kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhárts, kékkő, auto- és gépolajok és auto-benzin nagy raktára ::

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti gyári raktárban.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval hármukból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és kőfaragó telepe

Nagyvárad Rákóczi-u. 20.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és taksarék-tűzhelyek elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése ugymin: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzó stb. Lános kútaink ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavitások szak-szerűen és gyorsan eszközölte nek.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok.

lólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Fűszerelő telefonja 55. sz.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Nagyvárad mellett. Téli és nyári gyógyhely. Egész éven át nyitva!!
Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása, víz hőfoka 49° C. 17 millió liter napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1911. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultan és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, lükör, kád, iszap, mór és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tenis-pálya, gondozott sétautak. 400 holdas park és fenyves erdő, 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirda, interurban telefon. — Curtaxe és zenedij nincs. Prospektust küld az

Igazgatóság.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kúgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

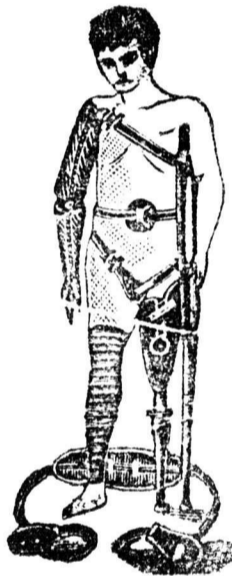
Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átljáró.

Ajánlja saját készítményű

sérv kötéit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötétek, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérv kötétek,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

NYÍRYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

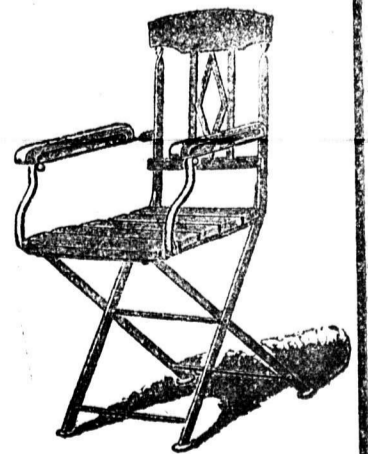
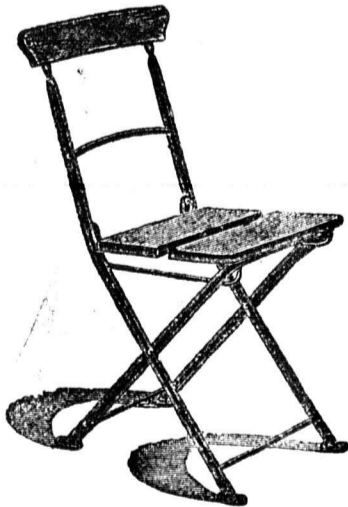
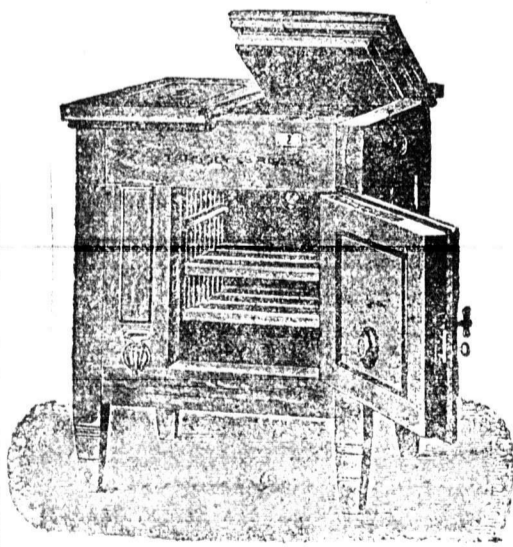
Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczi-ut 7. szám

Mokos Sándor.

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.